

Stichting
Hoevelaken
Bereikbaar & Leefbaar

Werkgroep Hoevelaken **Leefbaar** is onderdeel van Stichting Hoevelaken **Bereikbaar & Leefbaar**

Werkgroep Hoevelaken Leefbaar
Veenwal 1
3871KE Hoevelaken
15 juni 2009

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Tav de hoogedelgestrenge heer Ir. C. M.P.S. Eurlings
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Betreft: Richtlijnen MER 1e fase Knooppunt Hoevelaken

Geachte heer Eurlings,

Achtergrond informatie

In de loop van 2007 is er een 7 tot 9 meter hoog geluidsscherm langs één zijde van de A28 net ten noorden van knooppunt Hoevelaken gebouwd om de nieuwbouwwijk Vathorst tegen snelwegoverlast te beschermen. Berekeningen, uitgevoerd in opdracht van de gemeente Amersfoort, voorspelden dat er voor de bestaande woningen tegenover het éézijdige geluidsscherm in de gemeente Nijkerk een niet of nauwelijks hoorbare toename van geluid zou zijn. Een maximale toename van 0,54 dB(A) voor huizen dicht op de weg was de voorspelling en op grond daarvan zijn alle ingediende bezwaren voor mogelijke geluidsoverlast "ongegrond" verklaard door de gemeente Amersfoort.

Sindsdien heeft de praktijk al te hoorbaar aangetoond hoe totaal inadequaaf deze voorspellingen waren. Want sinds de plaatsing van het éézijdige geluidsscherm is het geluid hinderlijk en duidelijk hoorbaar toegenomen aan de Nijkerkse zijde van de A28. Dankzij uren en dagen inspanning van gewone burgers uit Hoevelaken en Holkerveen is door de eigen gemeente Nijkerk in diverse uitspraken van het College en ook van Rijkswaterstaat toegegeven dat er wel degelijk een geluidsprobleem is ontstaan in Hoevelaken en Holkerveen. Zelfs de ombudsman is bij het probleem betrokken. Het probleem wordt erkent, maar omdat deze hele procedure "conform de wet" heeft plaatsgevonden, voelen de betrokken overheidsinstanties zich niet verplicht om er wat aan te doen – het allerminst de gemeente Amersfoort.

Nu wordt de reconstructie van knooppunt Hoevelaken gepland. Bij een zgn "situatie verandering" aan de wegen is men verplicht om de consequenties voor het milieu en leefbaarheid te bestuderen. Omdat de gemeente Amersfoort vasthoudt aan haar stelling dat er geen extra geluidsoverlast is in Hoevelaken en Holkerveen tengevolge van het Vathorstschermbaan en omdat de gemeente Amersfoort een belangrijke rol speelt in de reconstructie van knooppunt Hoevelaken zijn de burgers van de gemeente Nijkerk bang dat zij weer de dupe worden van nog meer geluidsoverlast en luchtvervuiling van de snelwegen.

Introductie

Tijdens de opening van de nieuwe aansluiting op de A28 bij Corlaer waren wij verheugd om te horen dat de Minister van Verkeer en Waterstaat begrip heeft voor de geluidsoverlast in Hoevelaken en Holkerveen, die veroorzaakt wordt door de snelwegen. Wij waren ook verheugd op het hoopgevende antwoord (dd 6 april 2008) op de brief van Mevr J. Ramsbotham (dd 25 februari 2008) aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over haar "Voorstel wijziging Wet Geluidhinder".

Tegen deze achtergrond heeft de "**Werkgroep Hoevelaken Leefbaar**" de **Richtlijnen MER 1^e fase Knooppunt Hoevelaken dd 18 mei 2009** met belangstelling gelezen en door vrees voor meer geluidsoverlast en om herhaling van de "fouten", die gemaakt zijn met het Vathorstschermbaan te voorkomen, wil de "**Werkgroep Hoevelaken Leefbaar**" enkele aspecten in deze richtlijnen onder uw aandacht brengen en vragen of e.a. gewijzigd of herzien kan worden.

1 Relevante regionale partijen vertegenwoordigd (punt 2.3)

Onder punt 2.3 is vermeld dat "alle relevante regionale partijen zijn vertegenwoordigd". Helaas is dit niet geheel waar. Het knooppunt heet niet voor niets "**Knooppunt Hoevelaken**" en de gevolgen voor de

aanpassing van de A28 en A1, die de Gemeente Nijkerk begrenzen, zijn zeer relevant voor de burgers van de gemeente Nijkerk. Dat geldt in het bijzonder voor de burgers van Hoevelaken en Holkerveen die, door de ligging van deze woongebieden het zwaarst getroffen worden door de geluidsoverlast en luchtverontreiniging van het verkeer op zowel de A1 als A28 als gevolg van de prevalerende zuid tot westenwind gedurende gemiddeld meer dan 240 dagen per jaar. Maar de gemeente Nijkerk is alleen indirect vertegenwoordigd of betrokken in deze studie en in het besluitproces en de belangen van de burgers van de gemeente Nijkerk zijn, volgens ons, daarom onvoldoende behartigd en beschermd.

- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u de gemeente Nijkerk en de provincie Gelderland alsnog op te nemen als volwaardig regionale partijen in dit proces en hun hetzelfde bevoegd gezag te geven als de gemeente Amersfoort en de provincie Utrecht. De vertegenwoordiging van Nijkerk in het gewest Eemland, dat ook niet als partij in het bevoegd gezag is opgenomen, is naar onze mening onvoldoende om de volledige belangen van de burgers van Hoevelaken en omgeving te waarborgen. U heeft bij de opening van de A28 Corlaer aansluiting met lof gesproken over de samenwerking tussen Nijkerk en Amersfoort en hoe dit een voorbeeld moet zijn voor de toekomst. Laat deze samenwerking op deze wijze voortgezet worden.

2 Gemeentelijk beleid – Milieubeleidsplan Amersfoort 2008 – 2011 (punt 5.3)

Het gemeentelijk beleid van Amersfoort geeft duidelijke ambities en doelstellingen aan voor luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, gezondheid, natuur en biodiversiteit. Het is voortreffelijk hoe Amersfoort zijn burgers beschermt, maar wij hebben gezien en ervaren met het bouwen van Vathorst en in bijzonder het realiseren van het éézijdige geluidsscherm rond Vathorst langs de A28 hoe Amersfoort zijn burgers beschermt met zeer nadelige consequenties voor geluid, luchtkwaliteit en leefbaarheid voor de burens - de inwoners van de gemeente Nijkerk. Elk bezwaar over geluid en luchtkwaliteit van inwoners uit de gemeente Nijkerk wordt ongegrond verklaard of ontkent door de gemeente Amersfoort. Dit is op zichzelf geen democratisch proces, waar de “verdachte” ook zijn eigen “judge en jury” wordt. De inwoners die hun bezwaren naar de Raad van State hebben gebracht hebben wel gelijk gekregen, maar het schijnt in de praktijk dat de Raad van State geen macht heeft om Amersfoort te dwingen om zijn fouten te herstellen. Bovendien, zoals onder punt 1 gezegd, is er niemand met bevoegd gezag in de gemeente Nijkerk, die de belangen van de burgers van Nijkerk direct behartigt.

- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u in de **Richtlijnen MER 1^e fase Knooppunt Hoevelaken** dit onevenwichtig beleid te herstellen en het Milieubeleidsplan van de gemeente Nijkerk ook op te nemen in de Richtlijnen, zodat de gebieden in de gemeente Nijkerk die worden beïnvloed door de aanpassing van Knooppunt Hoevelaken en omgeving moeten voldoen aan minstens dezelfde ambities en doelstelling voor luchtkwaliteit, geluid, veiligheid, gezondheid, natuur en biodiversiteit als de gemeente Amersfoort.

3. Aandacht en wetgeving geluidsoverlast

Onder de omgevingsdoelstelling (p. 20) wordt aangegeven dat “De verkeersafwikkeling op en rondom het knooppunt Hoevelaken negatieve effecten heeft op de kwaliteit van de leefomgeving. Het geluidsniveau zorgt voor knelpunten in een aantal woonkernen en kan tot verstoring binnen natuurgebieden leiden.” Ook in Bijlage 2, vraag 4 wordt vermeld “Met stip was de vraag voor aandacht voor geluid de meest gestelde vraag. Hierbij wordt de huidige geluidsbelasting als overlast ervaren. Gevreesd wordt een toenemende hinder”. In haar brief aan Minister Kramer dd 25 februari 2008 heeft Mevr. Ramsbotham de tekortkoming van de Wet Geluidhinder aangegeven, namelijk –

- Cumulatie van geluiden worden niet meegenomen. In de Richtlijnen wordt geschreven: “Toetsing aan gecumuleerde geluidsbelastingen van alle bronnen in het gebied is niet aan de orde. Het geven van een totaalbeeld van geluidsoverlast van alle bronnen in het gebied valt buiten de reikwijdte van deze studie”.
- Het effect van de meteorologische omstandigheden, zoals windrichting, worden niet meegenomen. Zoals eerder aangegeven worden Hoevelaken en Holkerveen onevenredig getroffen door de prevalerende zuid tot westenwind gedurende > 240 dagen per jaar.
- Er wordt gediscrimineerd tussen nieuwbouw (lagere grenswaarden) en bestaande bouw (hogere grenswaarden).
- Accumulatie van effecten ten gevolge van wijzigingen in opeenvolgende bestemmingsplannen worden niet meegenomen – elk wijziging wordt afzonderlijk beoordeeld en als het minder dan 2dB(A) extra geluidsbelasting geeft ten opzichte van de voorgaande wijziging of situatie hoeven er geen maatregelen genomen te worden. Dus aan het einde van de rit, bijvoorbeeld na alle wijzigingen t.b.v. Vathorst en het Knooppunt kan de geluidshinder aanzienlijk zijn toegenomen zonder dat er maatregelen moeten worden genomen, volgens de wet.

- De geluidsbelasting wordt berekend op de gevel van de woningen. Als de geluidsbelasting te hoog is wordt voorgesteld om de woning te isoleren. De huidige wet negeert echter het feit dat veel mensen ook eens rustig buiten willen zitten en/of een raam open willen doen.

Ondanks dat er in de Richtlijnen aandacht wordt gegeven aan de geluidsoverlastproblematiek, zijn wij zeer bezorgd dat het huidige probleem niet wordt verholpen en dat er een toenemende hinder zal worden ervaren, vooral door de burgers van Hoevelaken en Holkerveen, als de Wet Geluidhinder weer wordt toegepast (door de gemeente Amersfoort) naar de letter van de wet en niet naar het doel van behoudt/verbeteren van leefbaarheid, zeker met name aan de kant van de gemeente Nijkerk.

Op bladzijde 62 van de richtlijnen wordt vermeld "Indien het treffen van maatregelen niet doelmatig blijkt kan worden teruggevalen op de vaststelling van een (nieuwe) hogere grenswaarde."

- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt U te zorgen dat de zin van de Wet wordt uitgevoerd, namelijk "voorkomen dat nieuwe geluidsknelpunten ontstaan" en "voorkomen dat bij reconstructie van wegen de geluidhinder toeneemt." Wij maken U attent op het doel van de Wet Geluidhinder, die kwalitatief geformuleerd staat in de zogenoemde considerans, met daarin de zinsnede ".. in het belang van milieu en de volksgezondheid regels te stellen inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder" Zoals reeds eerder is gezegd heeft de gemeente Amersfoort niet gehandeld volgens het doel van de wet door een 9 meter hoog éénzijdig geluidsscherm te bouwen aan de westkant van de A28 rond Vathorst en wij vrezen voor een herhaling van deze werkwijze als geen extra maatregelen worden genomen.
- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u, met klem, de paragraaf over vaststelling van hogere grenswaarden te schrappen van de Richtlijnen MER 1^e fase Knooppunt Hoevelaken en wij verzoeken u, met klem, te zorgen dat de huidige grenswaarden niet worden overschreden, zowel binnen als buiten bestaande woningen. Zoals u al hebt gelezen, wordt de huidige geluidsbelasting reeds als overlast ervaren.
- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u de cumulatieve effecten van geluiden mee te nemen in het akoestisch onderzoek.
- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u het effect accumulatie van wijzigingen, (d.w.z. voor de bouw van Vathorst en het Vathorstscherm) mee te nemen in het akoestisch onderzoek en als "nulpunt" niet één jaar voor de reconstructie van de knooppunt Hoevelaken te nemen, maar één jaar voor het bouwen van het 9m hoge scherm bij Vathorst.

4. **Natuurgebieden en cultuurhistorisch gevoelige objecten**

Er wordt, terecht aandacht gevraagd voor de natuurlijke omgeving. "Knooppunt Hoevelaken doorsnijdt de ecologische hoofdstructuur en wordt (op enkele kilometers afstand) geflankeerd door Natura 2000 gebied Arkemheen" (p 31 en 45). Wij willen ook een ander zeer waardevol natuurgebied onder uw aandacht brengen, dat veel dichterbij het Knooppunt ligt dan Arkemheen en ook begrensd wordt door de A28 en dat is het Hoevelakense Bos. Er wordt geschreven door het Geldersch Landschap: "Bij het beheer van Hoevelaken (Bos) hebben de cultuurhistorische waarden de hoogste prioriteit. Dit zijn het slagenlandschap en het park met de lanen, graslanden en bospercelen. Binnen dat cultuurhistorische kader wordt zoveel mogelijk ruimte gegeven aan verhoging van de natuurwaarden en landschappelijke waarden."

Er wonen in het Hoevelakense Bos veel vogels en beschermde vleermuizen. Ook in dit gebied moet bij geluidstoename rekening worden gehouden met biotoopverlies en rustverstoring voor vogels. Ook in het Hoevelakense Bos dient de grens van 40 en 43 dB(A) als verstoringgrenzen voor vogels gehandhaafd te worden. (Het is merkwaardig dat de verstoringgrens voor vogels velen malen lager ligt dan de verstoringgrens voor mensen!)

Op de bladzijden 31 en 32 worden de ambities van Amersfoort vermeld voor de Groenblauwe Structuur: "Het is gewenst (door Amersfoort) om Vathorst Noord te verbinden met het Hoevelakense Bos (gemeente Nijkerk). Voor dit gebied is behoud en versterking van de recreatieve capaciteit de opgave en verbreding van het Hoevelakense Bos (op grondgebied van Amersfoort) de wens". Dit is nog een voorbeeld hoe Amersfoort de leefbaarheid van zijn burens in Nijkerk wil beïnvloeden. Ten eerste had Amersfoort moeten zorgen voor genoeg recreatieve capaciteit in Vathorst zelf voor de bewoners van Vathorst! Het Hoevelakense Bos is een natuurgebied en niet primair een recreatiegebied. Als veel bewoners van Vathorst het Hoevelakense Bos gaan gebruiken als recreatiegebied, vooral in georganiseerde vorm, dan zal de waardevolle natuur en het karakter van het Hoevelakense Bos verloren gaan. Bovendien moet de toekomst van het Hoevelakense Bos door de gemeente Nijkerk en het Geldersch Landschap samen worden bepaald, en niet door de gemeente Amersfoort.

- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u het Hoevelakense Bos te beschouwen als waardevol natuurgebied en als een “cultuurhistorisch gevoelig object” en dit specifiek op te nemen in de **Richtlijnen MER 1^e fase Knooppunt Hoevelaken**.
- **De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar** verzoekt u in de **Richtlijnen MER 1^e fase Knooppunt Hoevelaken** op te nemen dat de toekomst van het Hoevelakense Bos, inclusief eventuele uitbreiding op grondgebied Amersfoort, wordt bepaald door de gemeente Nijkerk en het Geldersch Landschap samen en niet door de gemeente Amersfoort alleen.

De Werkgroep Hoevelaken Leefbaar hoopt dat u deze brief positief zal beoordelen en de suggesties zal meenemen om de leefbaarheid rondom Knooppunt Hoevelaken te verbeteren.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
Stichting Hoevelaken *Bereikbaar & Leefbaar*

Dr. J. Ramsbotham
Namens de **Werkgroep Hoevelaken Leefbaar**

Kopieën aan

- Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
- Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
- Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland
- College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amersfoort
- College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijkerk
- Rijkswaterstaat t.a.v. Hr. G. Timmermans, Drs. M. E. Lichtendahl
- Stichting Geldersch Landschap
- Het Bouwfonds